

12. 2. 2015

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Částečné zastavení exekuce při postižení pohledávek nepodléhajících výkonu rozhodnutí

V souvislosti s provedením exekuce příkázáním pohledávky dochází k velmi rychlému zablokování bankovního účtu povinného. Z logiky věci se o tomto způsobu provedení exekuce dozví povinný jako poslední a často až při pokusu o výběr hotovosti z účtu. Při příkázání pohledávky mohou být exekučně postiženy i peněžité dávky, které nepodléhají výkonu rozhodnutí, jako například příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení. Postižením těchto dávek se povinný okamžitě ocitá bez prostředků k uhrazení nákladů na bydlení. S vidinou, při rychlé reakce, uvolnění dávek za tři měsíce.

Provedení exekuce příkázáním pohledávky[1] je zejména u sociálně slabších osob specifické následujícími skutečnostmi, které ve svém souhrnu znamenají až tříměsíční finanční vakuum povinného.

- Minimální výše vymáhané částky je u exekucí vždy alespoň 7.865,- Kč, což je součet minimálních nákladů exekuce, které spočívají z odměny exekutora (3.000,- Kč), náhrady hotových výdajů (paušálně 3.500,- Kč)[2] a dani z přidané hodnoty ve výši 21 % (1.365,- Kč); částky jsou vyčíslené pomocí vyhlášky Ministerstva spravedlnosti[3]. Ačkoli výkon rozhodnutí postihuje pohledávku „pouze“ do výše vymáhané částky, v případě nejchudších osob to však znamená zablokování celého účtu.
- Občanský soudní řád[4] sice povinnému umožňuje výplatu peněžních prostředků do výše dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu, což v roce 2014 činí 6.820,- Kč[5]. Tento výběr je však možný pouze jedenkrát a navíc pouze na přepážce bankovního ústavu a je tedy spojený se zvýšenými náklady na tento úkon (cca 70,- Kč).
- Doba, po kterou krajská pobočka Úřadu práce mění vyplácení dávky na způsob poštovním poukazem, trvá v praxi až tři měsíce[6].
- Soudní exekutor má k rozhodnutí o částečném zastavení exekuce peněžitých dávek nepodléhajících výkonu rozhodnutí[7] určenou lhůtu 60 dnů[8]. Pokud tento návrh zamítne, postoupí jej exekučnímu soudu, který nemá lhůtu určenou vůbec.

Souhrn výše uvedených skutečností, v případě kdy povinný rychle zareaguje a požádá úřad práce o změnu výplaty dávek, znamená po minimálně tři měsíce zákaz dispozice s dávkami, které nesmějí podléhat výkonu rozhodnutí, fakticky se tak ale děje.

Dávky, o kterých je zde pojednáváno, jsou typicky příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení. Dovolím si obě dávky stručně představit.

Příspěvek na bydlení je dávkou ze systému státní sociální podpory, je zaručena zákonem č. [117/1999](#) Sb., o státní sociální podpoře v § 24 a násl. Účelem této dávky je, jak název napovídá, přispět na (odůvodněné a doložené) náklady na bydlení osob s nižšími příjmy. Tato osoba musí být vlastníkem nebo nájemcem bytu, a být v tomto bytě hlášena k trvalému pobytu. Výše dávky se počítá podle součtu příjmů rodiny a tzv. normativních nákladů na bydlení, které stanoví zákon.

Doplatek na bydlení je dávkou ze systému pomoci v hmotné nouzi, kterou zaručuje zákon č. [111/2006](#) Sb., o pomoci v hmotné nouzi v § 33 a n. Zákon stanoví, že doplatek na bydlení je dávka pro uživatele nebo vlastníka bytu, který již pobírá příspěvek na bydlení a jeho příjmy zvýšené o příspěvek na bydlení nestačí k pokrytí nákladů na bydlení. Doplatek na bydlení je poskytován pouze osobám v hmotné nouzi, jak ji stanoví zákon o pomoci v hmotné nouzi.

Dávky jsou účelové a jsou poskytovány k uhrazení nákladů na bydlení. V případě provedení exekuce příkazáním pohledávky, kdy první krok soudního exekutora představuje zákaz dispozice s účtem, je automaticky postižena i ta část účtu, kterou představují výše uvedené dávky, ačkoliv jejich postih zákon zakazuje. Povinný se poté ocitá v situaci, kdy nemá prostředky k uhrazení nákladů na bydlení. Účelový charakter dávek však skutečnost, že dávky byly připsány na účet u peněžního ústavu, nemění. K tomu blíže viz Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. II. díl. 7. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, na str. 1558. Tuto problematiku uvádí ve své Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2013[9] i Veřejná ochránkyně práv, dr. Šabatová.

Soudní exekutor v případě provedení exekuce příkazáním pohledávky nemá možnost zkoumat, jaké příjmy na účet docházejí a tak bankovní účet blokuje i v případě, kdy mu to právní předpisy zakazují. Jedinou možností povinného v tomto případě je zmíněný výběr dvounásobku životního minima jednotlivce spojený s návrhem na částečné zastavení exekuce, co do způsobu provedení postižením pohledávek, u nichž to zákon vylučuje a zároveň žádost příslušnému úřadu práce o změnu výplaty dávek. Současná situace tedy vyúsťuje v tříměsíční blokování účtu, spojené pouze s možností jedenkrát vybrat dvounásobek životního minima jednotlivce.

Ve světle výše uvedeného by bylo na místě, aby exekuční řád upravoval přiměřeně krátké lhůty a event. i sankce, kterými by byl soudní exekutor a exekuční soud vázání v případě přijetí návrhu na částečné zastavení exekuce od povinného z důvodu postižení pohledávek, u nichž to zákon zakazuje. Zřejmě bych měl doplnit slovo „údajné“ postižení pohledávek, jelikož při provedení exekuce příkazáním pohledávky soudní exekutor nemá možnost zkoumat zdroj příjmů a to z důvodu ochrany bankovního tajemství a ochrany osobních údajů. Jako řešení se nabízí uložení povinnosti bankám označit bankovní transakci, kterou by k účtu byla připsána pohledávka, která nesmí být exekučně postižena. Či, z důvodu menší administrativní zátěže, uložení zmíněné povinnosti přímo subjektu, který dávky vyplácí (v případě příspěvku a doplatku na bydlení tedy úřad práce). Mohlo by jít například o některý z identifikátorů převodu (konstantní, variabilní nebo specifický symbol), či specifická sada znaků ve zprávách pro příjemce.

Závěr:

Tento článek se stručně snaží vylíčit postup při snaze o co nejrychlejší způsob obnovy přístupu k účtu, který byl dlužníkovi zablokován v rámci výkonu exekuce postižením pohledávky, a na který jsou

připisovány dávky, jejichž exekuční postih zákon zakazuje. V závěru je uveden hrubý návrh úpravy de lege ferenda, která by tento problém mohl odstranit.

Mgr. Miroslav Mráz,
právník

[Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva](#)

Člen týmu [Chceme pracovat](#)

NROS

nadace
partnerství

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondnno.cz a www.eeagrants.cz.

Ječná 548/7
120 00 Praha 2

Tel.: +420 777 208 568

e-mail: miroslav.mraz@poradna-prava.cz

---

[1] Dle § 59, odst. 1, písm. b) ex.ř.

[2] § 87, odst. 1 ex.ř.; výčet náhrad zde není úplný, v tomto případě byla zvolena paušálně určená náhrada nákladů exekuce, která je v praxi velmi častá

[3] § 6, § 13, vyhl. Ministerstva spravedlnosti č. [330/2001](#) Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora

[4] V § 304b, odst. 1, odst. 2, o.s.ř.

[5] § 2, zákona č. [110/2006](#) Sb., o životním a existenčním minimu

[6] § 58, odst. 3 in fine, zákona č. [117/1995](#) Sb., o státní sociální podpoře: „...provést změnu způsobu výplaty dávky od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla žádost o změnu výplaty doručena.“

[7] § 317, odst. 2 o.s.ř.

[8] § 55, odst. 3 ex.ř.: 30 dnů po marně uplynuté výzvě účastníků exekuce k vyjádření (resp. 15 dnů, pokud se v této kratší lhůtě vyjádří) + dalších 30 dnů k předání exekučnímu soudu k rozhodnutí v případě, kdy soudní exekutor návrhu nevyhoví

[9] Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)

- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)